

Komentarz do zasad przyznawania obrzędowych mian w drużynie harcerek

Drogie drużny!

Komentarz do zasad przyznawania obrzędowych mian w drużynie harcerek powstał podczas pracy zespołu ds. kategoryzacji Wydziału harcerek. Komentarz ma być pomocą i inspiracją, a nie wyznacznikiem w systemie zero jedynekowym. Podstawowym dokumentem są Zasady zdobywania obrzędowych mian. Drużno drużynowa, hufcowa, drużno referentko – oddajemy w Wasze ręce materiał pomocniczy, licząc na Waszą mądrość i odpowiedzialność.

Czuwaj !

hm. Aleksandra Popek HR

hm. Alicja Rygier HR

phm. Karolina Frankowska HR

phm. Anna Pokorska HR

A. Wymagania podstawowe

<i>Wymagania podstawowe</i>	<i>Komentarz</i>
1. Drużyna liczy przynajmniej 16 harcerek.	
2. Drużyna należy do hufca lub związku drużyn oraz bierze udział w wydarzeniach hufca lub związku drużyn.	
3. Drużyna działa systemem zastępowym.	Drużyna jest podzielona na zastępy, które spotykają się na cotygodniowych zbiórkach. Za prowadzenie zbiórek, odpowiedzialne są zastępowe. Harcerki pełnią przydzielone funkcje w zastępie. Zastępowe działają w Zastępie Zastępowych, prowadzonym przez drużynową.
4. W drużynie działają minimalnie 3 zastępy.	
5. W drużynie działa Rada Drużyny i Zastęp Zastępowych.	Rada Drużyny uczestniczy w planowaniu i systematycznym podsumowaniu pracy drużyny. W jej skład wchodzi zastępowe, przyboczne i drużynowa oraz inne funkcyjne wyznaczone przez drużynową. Zastęp Zastępowych to działający systemem zastępowym zastęp, składający się z zastępowych, przybocznych i drużynowej oraz innych funkcyjnych wyznaczonych przez drużynową. Zastęp ten regularnie spotyka się na zbiórkach, na których

	<p>prowadzona jest praca wychowawcza. Zbiórki są prowadzone zgodnie z planem pracy ZZu, Praca wychowawcza skupia się na podnoszeniu kwalifikacji metodycznych zastępowych oraz rozwoju osobistym jego członków, wykorzystując elementy wyczynu i przygody. Zbiórki Zastępu Zastępowych odbywają się min. 5 razy w roku.</p>
6. Harcerki i drużynowa zdobywają stopnie odpowiednie do wieku.	Zgodnie z Regulaminem Stopni Harcerek ZHR.
7. Drużyna bierze udział w biwaku z nocowaniem.	Zgodnie z Instrukcją w sprawie organizacji obozów i biwaków ZHR. Samodzielny biwak drużyny jest niezależnym wyjazdem jednostki. Za jego organizację, w tym realizację pracy wychowawczej, odpowiada drużynowa. Biwak odbywa się zgodnie z zatwierdzonym przez hufcową planem oraz jest zgłoszony do odpowiedniej jednostki nadrzędnej. Biwakiem może być biwak pod namiotami, biwak stacjonarny z zakwaterowaniem w budynku, rajd pieszy, rajd rowerowy, turniej zastępów.
8. Drużyna wzięła udział w co najmniej ośmiodniowym obozie letnim stałym lub wędrownym.	Zgodnie z Instrukcją w sprawie organizacji obozów i biwaków ZHR.
9. Drużyna spotyka się regularnie, zgodnie z zatwierdzonym planem pracy drużyny.	Uzasadnione wychowawczo zmiany w realizacji planu pracy po konsultacji z hufcową są dopuszczalne.
10. Drużyna podejmuje się służby.	Drużyna w pierwszej kolejności szuka pola służby w najbliższym otoczeniu i lokalnej społeczności. Może ona przybierać formę ciągłą (stałą) lub akcyjną. Za jej organizację odpowiada drużynowa. Służba ma odpowiadać na potrzebę środowiska i realizować program wychowawczy. Ważne jest odróżnienie służby od akcji zarobkowej i wykorzystywania harcerki.
11. Drużyna na bieżąco rozlicza się finansowo.	Drużyna rozlicza się terminowo u odpowiedniej jednostki nadrzędnej. Samodzielnie prowadzi książkę finansową i inwentarzową. Prowadzi wychowanie gospodarcze, np. posiada wewnętrzny system zbierania składek, planuje wpływy i wydatki, pozyskuje pieniądze na własną działalność, dba o rozsądne gospodarowanie majątkiem drużyny.
12. W drużynie prowadzona jest dokumentacja.	Zgodnie z Regulaminem Drużyny Harcerki ZHR, dokumentacją drużyny jest: a) książka pracy drużyny zawierająca: rozkazy drużynowej, notatki o bieżącej pracy drużyny, zatwierdzony przez hufcową plan

	pracy drużyny, ewidencję danych personalnych wszystkich członkiń drużyny, w tym daty złożenia Przyrzeczenia Harcerskiego, numery krzyży harcerskich, informacje o przebiegu służby, informacje o zdobytych stopniach, sprawnościach, oświadczenia rodziców/opiekunów harcerek b) dokumentacja finansowa i gospodarcza, w formie książki finansowej i książki inwentarzowej.
13. Drużynowa:	
- w I etapie rozwoju realizuje próbę na stopień przewodniczki i wędrowniczki,	
- w II etapie rozwoju drużyny jest instruktorką przynajmniej przez część roku liczonego od 1.10. do 30.09. następnego roku, czyli drużynowa zdobywa stopień przewodniczki do 30.09 mijającego roku kategoryzacyjnego lub instruktorka przekazuje drużynę nieinstruktorce, która współpracuje z instruktorką pełniącą funkcję opiekunki drużyny.	Przykład 1: dh. Ania Kowalska przejęła drużynę 3 października 2017 roku a 30 września 2017 roku została przewodniczką czyli może zostać przyznane miano zielonej koniczyny dla tej drużyny za rok harcerski 2016/2017. Przykład 2: pwd Joanna Jankowska przekazała drużynę dh. Ani Kowalskiej 3 marca 2017 roku, drużyna Ania nie zdobyła przewodniczki do 30 września 2017, mimo to jej drużyna może być zieloną koniczyną za rok 2016/2017.
- w III i IV etapie rozwoju jest prowadzona przez instruktorkę cały rok.	
14. Przyboczne:	
- na I i II etapie rozwoju drużyny nie stawia się wymagania dotyczącego funkcji przybocznej,	
- na III etapie rozwoju drużyny drużynowa powinna mianować przyboczną na funkcję,	
- na IV etapie rozwoju drużyny drużynowa pracuje z przyboczną, którą przygotowuje do bycia instruktorką.	Przyboczna m.in. realizuje próbę na stopień przewodniczki.
15. Drużyna współpracuje z drużynami z innych poziomów metodycznych – drużyną wędrowniczek i/lub gromadą zuchenek.	Drużyna współpracuje z gromadą zuchenek i drużyną wędrowniczek w celu zapewnienia ciągłości wychowawczej i ciągłości kadry. Drużyna dba o przygotowanie kadry wszystkich poziomów w swoim środowisku, współtworzy je lub jest za nie odpowiedzialna. W przypadku braku innych poziomów animuje ich powstanie. <u>Przykładami</u> form współpracy są: wspólne wydarzenie jednostek, spotkanie kadr, biwak, rajd, turniej szóstek, praca zastępu *** lub w przypadku braku jednostki do

	współpracy działanie w środowisku lokalnym metodyką zuchową/wędrowniczek na rzecz odpowiednich grup wiekowych, poznanie innej metodyki dzięki działaniom z jednostkami spoza środowiska.
16. Drużyna jest umundurowana zgodnie z regulaminem mundurowym OH-ek	Zgodnie z Regulaminem Stopni Harcerek Organizacji Harcerek ZHR, drużna otrzymuje prawo do noszenia munduru wraz z zakończeniem próby harcerki.
17. Drużynowa dokona terminowo spisu drużyny.	

B. Zadania dodatkowe

1. Puszczaństwo

Obszar ten zawiera wychowanie w bliskości z przyrodą, naturalne korzystanie z miejsca, w którym się znajdujemy, czerpania z jego kultury i tradycji. Zwraca uwagę na spędzanie z harcerkami jak najwięcej czasu w terenie oraz w konfrontacji z naturalnymi wyzwaniami. Kluczowym elementem puszczaństwa jest obóz, zarówno jego przygotowanie, jak i jego przeprowadzenie.

<i>Zadanie dodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
1. Drużyna zorganizuje samodzielny biwak jednostki pod namiotami, używając bieżąco konserwowanego lub nowo pozyskanego sprzętu biwakowego.	Sprzęt biwakowy: namioty igloo, saperki, toporki, piły, kociołki, trójnogi, palniki. Bieżąca konserwacja: ostrzenie, wymiana elementów, pranie, czyszczenie, impregnacja, kompletowanie.
2. Harcerki doświadczą podczas akcji drużyny lub Zastępu Zastępowych min. 2 nowych form turystyki.	Formy turystyki: wędrowka górską, kajaki, rowery, narty, wędrowka piesza, jazda konna
3. Podczas ważnych wydarzeniach śródrocznych drużyny lub Zastępu Zastępowych będzie rozpalone ognisko.	
4. Drużyna zorganizuje i stworzy puszczański obóz - DRUŻYNA NATURALNIE WYKORZYSTA TEREN OBOZU.	Elementy naturalnego wykorzystania terenu: <ul style="list-style-type: none"> • zdobnicza pionierka podobozu (tablica ogłoszeń, krąg ognia, maszt, brama, ogrodzenie) • zdobnicza pionierka w namiotach (makramy, totemy) • adekwatność fabuły do miejsca, założeń wychowawczych • wykorzystania terenu w zajęciach programowych i warsztatach • służba na rzecz lokalnego środowiska • wędrowki piesze, kajakowe, rowerowe
5. Drużyna zorganizuje i stworzy puszczański obóz - DRUŻYNA BĘDZIE CHARAKTERYZOWAĆ SIĘ PUSZCZAŃSKIM STYLEM PRACY.	Elementy puszczańskiego stylu pracy. <ul style="list-style-type: none"> • codzienne ogniska drużyny • ograniczone wykorzystanie zdobyczy cywilizacji i nowych technologii, prostota działania, kształtująca

	<p>samodzielność</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalna pionierka podoboju (latryna, suszarnia, świetlica, p-poż, kosze, ogrodzenie) • funkcjonalna pionierka w namiotach (pryce, regały, półki na mundurze etc) • pełnienie służby na rzecz innych uczestników obozu (warty kuchenne i nocne) • wyjście na chatki z tym co niezbędne
6. Drużyna wyjeżdża na samodzielny obóz wędrowny min. ośmiodniowy.	
7. Drużyna przewędruje siłą nóg (lub rąk) 100 km.	

1. Oddziaływanie pośrednie

Każde działanie podejmowane w harcerstwie prowadzi do realizacji jednocześnie wielu, nieraz bardzo różnych celów wychowawczych. Oddziaływanie pośrednie to także obrzędowość drużyny ze wszystkimi jej elementami. Tworzenie obrzędów musi być przemyślane i mieć wartość wychowawczą - zachęcamy do refleksji nad tradycyjnymi obrzędami, po co i jak je stosujemy.

<i>Zadanie dodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
1. Drużynowa wprowadzi nowy obrzęd lub weryfikuje dotychczasową obrzędowość, wykorzystując ją w pracy wychowawczej drużyny.	Obrzędowość drużyny jest obecna podczas zdobywania stopni, pracy Zastępu Zastępowych, realizacji wymagań na przyjęcie do drużyny, zdobywania sprawności, powierzania funkcji i współzawodnictwa.
2. Drużyna wypracowuje nowe formy wychowania religijnego i rozwoju duchowego.	
3. Drużyna założy stronę www lub stronę w mediach społecznościowych, która będzie aktualna przez rok.	
4. W drużynie będzie osoba pełniąca funkcję kwatermistrzyni, która ukończy kurs kwatermistrzowski.	Kwatermistrzyni jest odpowiedzialna za sprzęt i finanse jednostki. Prowadzi książkę finansową i inwentarzową, dba o poprawne magazynowanie posiadanego sprzętu.
5. Drużyna zdobędzie patronkę lub wypracuje nowe formy pracy z patronką/ stworzy spójną obrzędowość związaną z patronką drużyny lub poprowadzi śródroczną pracę z patronką na podstawie wypracowanych obrzędów i tradycji.	
6. Drużyna ma proporzec, który będzie obecny w życiu drużyny.	Harcerki potrafią poruszać się z proporcami zgodnie z regulaminem musztry.

7. Drużyna zadba o swój dorobek historyczny.	Np. proporce, kroniki, albumy, buławy, archiwum drużyny i inne pamiątki, spotkania z byłymi drużynowymi
8. Drużyna prowadzi kronikę w formie papierowej w ciągu całego roku.	
9. Drużyna pozyska sprzęt biwakowy lub powiększy jego ilość i dokona bieżącej konserwacji posiadanego sprzętu.	Sprzęt biwakowy: namioty igloo, saperki, toporki, piły, kociołki, trójnogi, palniki. Bieżąca konserwacja: ostrzenie, wymiana elementów, pranie, czyszczenie, impregnacja, kompletowanie.
10. Drużyna pozyska sprzęt do organizacji obozu lub powiększy jego ilość i dokona bieżącej konserwacji posiadanego sprzętu.	Sprzęt do organizacji obozu: namioty wieloosobowe, piły, siekiery, młotki, miski, materace, koce Bieżąca konserwacja: zszywanie, impregnacja, suszenie, przechowywanie, pranie, uzupełnianie brakujących części.
11. Drużyna pozyska pomieszczenie na harcówkę lub przeprowadzi remont posiadanej harcówki.	

1. Stopniowanie trudności

W drużynie dbamy o rozwój harcerek, uwzględniając ich wiek i umiejętności. Stopniowanie trudności to przede wszystkim dbanie o planowanie rozwoju harcerskiego i metodycznego harcerek na każdym etapie. Ważne jest także wyznaczanie corocznych wyższych poprzeczek dla działań drużyny.

<i>Zadanie dodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
1. Praca Zastępu Zastępowych zawiera elementy metodyki wędrowniczek.	Podstawowe formy pracy metodyką wędrowniczek to: obóz, biwak, wędrowka, spotkanie z interesującymi ludźmi, fachowe kursy, zdobywanie uprawnień państwowych, dyskusja, kwadrans wędrowniczy.
2. Drużyna ma jednolite okrycia wierzchnie zgodne z Regulaminem Mundurowym Organizacji Harcerek ZHR.	Ważne jest zwrócenie szczególnej uwagi na jednolite okrycia wierzchnie zimowe (kurtki, szaliki, czapki, rękawiczki).
3. Drużyna weźmie udział w obozie zimowym.	Zgodnie z Instrukcją w sprawie organizacji obozów i biwaków ZHR.
4. Drużynowa realizuje próbę na stopień podharcemistrzyni.	
5. Drużyna ma, zrealizuje i zweryfikuje plan długofalowy dla jednostki.	Plan będzie uwzględniał rozwój osobowy harcerek poprzez zdobywanie stopni harcerskich oraz założenia wychowawcze.
6. W drużynie zostanie wprowadzony/ usprawniony/ rozbudowany obrzędowy system zdobywania stopni.	
7. Drużynowa lub przyboczna napiszą	

artykuł do czasopisma instruktorskiego na poziomie chorągwi lub Organizacji Harcerek.	
8. Drużynowa podzieli się swoim doświadczeniem i umiejętnościami metodycznymi na forum hufca lub chorągwi.	Np. organizuje kurs zastępowych, prowadzi warsztat śródroczny dla zastępowych, prowadzi zajęcia na kursie metodyki harcerek, prowadzi zajęcia na kursie instruktorskim.
9. W drużynie funkcjonuje wewnętrzny system zdobywania sprawności.	Jest to system motywacyjny, obrzędowy. To mechanizm zdobywania sprawności oparty o metodyczną formę.

1. Współzawodnictwo i współdziałanie

Współdziałanie zwraca uwagę na współtworzenie przez drużynę środowiska lokalnego oraz na współpracę z gromadą zuchenek, drużyną wędrowniczek i rodzicami. Zachęcamy do szukania nowych obszarów i form współpracy oraz wymiany inspiracji. Współzawodnictwo pokazuje harcerkom wartość stawiania sobie samodzielnie wyzwań i wspierania się w ich pokonywaniu. Kluczowa jest tu samoocena własnych osiągnięć.

Zadanie dodatkowe	Komentarz
1. Drużyna pozyska środki finansowe na potrzeby jednostki i harcerek.	Np. dofinansowania wyjazdów dla harcerek, zakup sprzętu, zakup elementów umundurowania. Sposób pozyskania pieniędzy będzie pełnił rolę wychowawczą.
2. Zastęp Zastępowych będzie współtworzyć plan pracy drużyny.	
3. Drużynowa weźmie udział w imprezach chorągwi przeznaczonych dla drużynowych.	Np. konferencja, wędrowka drużynowych, warsztaty, rada chorągwi, biwak instruktorek.
4. Drużyna weźmie udział w imprezach chorągwi.	Np. zlot, harce, biwak, turniej, obchody świąt narodowych i innych rocznic.
5. Drużyna będzie zaangażowana w minimum jedną wspólną akcję w swoim środowisku lokalnym.	Np. ze szkołą, parafią, radą dzielnicy, lokalnym.
6. Drużyna rozwinie swoją współpracę z rodzicami.	Np. zebranie, zbiórka, ognisko, wigilia, rajd, wspólna gra.
7. W drużynie przez cały rok funkcjonuje system współzawodnictwa, który wzmocni realizację programu wychowawczego.	Nie chodzi o punktację.

1. Wzajemność oddziaływań

Kadra drużyny wykorzystuje swoją wiedzę do dzielenia się swoimi doświadczeniami, inspirowania innych do działania oraz czerpania z wiedzy innych instruktorek. Ważnym aspektem jest też przykład własny drużynowej oraz jej oddziaływanie na przyboczne - wzajemność oddziaływania kadry wewnątrz i na zewnątrz.

Zadanie dodatkowe	Komentarz
1. Kadra drużyny/ drużynowa weźmie	

udział w warsztatach metodycznych poza drużyną/ szczepem.	
2. Drużynowa będzie współorganizować pracę hufca.	Minimalnie jedną akcję.
3. Drużyna znajdzie stałe pole służby na rzecz drugiego człowieka.	Ważnym aspektem jest regularność, stałość służby drużyny. Tak, by przyniosła one zamierzone efekty oraz aby spełniała rolę wychowawczą.
4. Drużyna wypromuje wartości i harcerski styl życia w swoim środowisku lokalnym, wypracuje własne formy - od pomysłu do ich realizacji.	Drużyna jest widoczna w swoim środowisku np. w dzielnicy, osiedlu, szkole, parafii. Sama diagnozuje potrzeby, planuje działania i podsumowuje je oraz wyciąga wnioski na przyszłość. Przykładowe formy: regularne akcje drużyny angażujące i animujące społeczność lokalną, służba w najbliższym otoczeniu, happeningi, współpraca z centrum lokalnym, organizacja Dnia Sąsiada, Podwórkowej Gwiazdki, gier podwórkowych dla dzieci.
5. Drużyna przekaze harcerki w wieku 15+ do drużyny wędrowniczek.	Drużyna realizuje program „Idę dalej!”.
6. Przyboczne przeczytają literaturę metodyczną lub z zakresu historii harcerstwa. Zdobytą wiedzę wykorzystają w pracy z drużyną.	<p>Przykładowe pozycje z literatury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Książki wydane przez Oficynę Impuls – literatura przedwojenna • „Tropem zastępu Żurawi” • „O Metodzie harcerskiej i jej stosowaniu” • „Harcerka na zwiadach” • „Rzeka” • „Pod totemem słońca” • „Wskazówki dla skautmistrzów” • Baden-Powell Robert “Skauting dla chłopców” • Broniewski Stanisław "Orsza" “Całym życiem” • Glass Andrzej “Wielka przygoda życia” • Hansen Walter “Wilk, który nigdy nie śpi: Pełne przygód życie lorda Baden-Powella” • Sedlaczek Stanisław “Drogowskaz Harcerski” • Strzembosz Tomasz “Refleksje o harcerstwie i wychowaniu” • Więckowska-Malcowa Maria red. “Księga Jaszczurki”, “Druga Księga Jaszczurki” • Baden-Powell Robert Wędrowka do sukcesu • Baden-Powell Robert Wskazówki dla skautmistrzów • Bouchet Henrie Skauting i

	<p>indywidualność</p> <ul style="list-style-type: none"> • Glass Henryk Gawędy z drużynowym • Grodecka Ewa O metodzie harcerskiej i jej stosowaniu • hm. Marek Gajdziński Harcerski system wychowania • Kamecki Marek Stosowanie metody harcerskiej w drużynie harcerzy • Kamiński Aleksander Nauczanie i wychowanie metodą harcerską • Małkowski Andrzej Jak skauci pracują • Philips Roland E. System zastępowy • Stąsiek Anna Zeszyt metodyczny harcerek • Szczygieł Wojciech Jak prowadzić drużynę harcerską • Światowe Biuro Skautowe Elementy programu skautowego • Maracewicz Tomasz Obóz harcerzy • Wasilewski Antoni Pod totemem słońca • Kudasiewicz Marek Obrzędowy piec <p>• artykuły z czasopisma “Krajki” dot. wiedzy metodycznej.</p>
7. Drużynowa/ przyboczne podzielą się swoją wiedzą i umiejętnościami na kursach.	

1. System zastępowy

Obszar ten skupia się na oddziaływaniu przez udział w małych naturalnych grupach, dobranych na zasadzie przyjaźni i więzów koleżeńskich, z naturalnym wodzem na czele.

<i>Zadanie dodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
1. Wszystkie zastępowe ukończą kurs zastępowych.	
2. Obrzędowość zastępów jest spójna z obrzędowością drużyny.	
3. Zastępowe i przyboczne wezmą udział w wybranych formach śródrocznych podnoszenia swoich umiejętności.	Przykłady form: warsztaty metodyczne dla zastępowych, turniej zastępów zastępowych, kurs HOPR, kurs przybocznych zuchowych, warsztaty wędrowniczek, warsztaty przybocznych.
4. Zastępy mają swoje proporce oraz	

potrafią wykazać się prawidłową znajomością musztry z użyciem proporców.	
5. Zastępy prowadzą dokumentację.	<p>Dokumentacja zastępów to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • książka pracy zawierają obecność harcerek, ewidencję, plan zbiórki oraz przebieg, • kronika, • plan pracy zastępu, zatwierdzony przez drużynową • inne
6. Zastępy zorganizują samodzielne biwaki zastępów.	
7. Przyboczne nawiążą kontakty z innymi przybocznymi w hufcu.	Np. rada hufca, zbiórka przybocznych hufca, konferencja, udział w kursie przybocznych.
8. Zastępowe nawiążą kontakty z innymi zastępowymi w hufcu.	Np. zbiórka z innym zastępem, wspólny rajd, biwak, zastępowe spotykają się w ramach spotkań szkoły zastępowych.